

Pravětínská Lada

Je nedělní ráno. Obloha nad Strakonice je jednolitě zatažena a nebe není skoupé na nějakou tu dešťovou kapku. Pohled na šumavské kopce odhaluje světlá okénka. Vyrážíme s manželkou Alenkou do těchto končin na putování po krajině s p. Karlem Skalickým v rámci akce volyňského muzea.

Když jdeme po chodníku okolo bývalého autobusového nádraží, pozorujeme zajíce polního. Přebíhá přes někdejší areál s lípami. Dnes již místo zcela opanovali naši plechoví miláčkové. Výskyt zajíce není ve Strakonice již neobvyklým jevem. Pozoroval jsem jej, tuláka, u Prioru, při Liedlu nebo v areálu bývalého Fezka. Jak se zdá, město mu poskytuje potravu a bezpečí. Jen honcovat jsem zajíce ve městě ještě neviděl.

Do odjezdu autobusu zbývá chvilka, a tak se skočím podívat na malou kolonii tmavoretky bělavé (*Monacha cartusiana*), která přežívá na provápněné zemině malých plošek a hájku nedaleko vlakového nádraží.

Když vyjíždíme ze Strakonice po Nebřehovické, zavzpomínáme na přenos obojživelníků. Letos bylo pozorování obojživelníků u rybníčku při Zadních Ptákovcích v propadu. Na vodní hladině před pár měsíci okolo 50 ropuch obecných a snůšky skokana štíhlého. Co je to proti počtům minulých let. Vše okořeněno výskytem ospalé nutrie říční a nočních letců, netopýrů. U drůbežáren potkáme dva kohouty bažanta obecného. Rovněž letitá pozorování. Je jim tu asi dobře.

U Strunkovic nad Volyňkou pozorujeme bílé chomáčky oveček na pastvině a já zavzpomínám u luk naproti železniční zastávce Hoštic u Volyně na čejky chocholaté a káně lesní. Čejky již dlouho nic. Zpestřením je přejezd přes most nad Volyňkou ve Volyni. Vidím břehule říční. Hnízdí zde v kamenné regulaci a také to předvádí. Vysoký komín nad volyňským náměstím je zvýrazněn bělobou dvou čápů bílých.

Za Volyní dešť ustává a pohled na Šumavu ze zlešické zatačky slibuje jen bahnitě cesty. U nově vzniklých tůň naproti pile za Čkyni se na stromě objeví volavka popelavá. Pod Výškovicemi se technika zakousla do zdejších vápencových kopců a krajina opět něco ztrácí. Škoda pro budoucí generace.

Ve Vimperku přistoupí na autobusovém nádraží průvodce Šumavou p. Josef Pecka. Zdá se, že jsme komplet. Čeká nás už Nový Svět. Když v něm vystoupíme, přes tváře se nám lehounce otre čerstvý větřík. Ten nám nevádí, stejně jako mandelinkám rodu *Chrysolina*. Mnoho neváháme a vydáme se cestou k lesu. Přítomné krávy na pastvě zvědavě přiběhnou a koukají na skupinu lidí ubírající se

mezi květnatými loukami. V remízku při polní cestě si všimnu několika keříků lýkovce jedovatého. A ve stínu se hrdě zvedá drábík stromkovitý. O kousek dál mně potěší drobné kvítky vítodu obecného. Ochutnám, hořký není. Rostliny se pohupují ve slabém větříku. Jen ty silnější stojí skoro nehybně. Např. hadí mord nízký nebo prstnatec májový.

Něž dojdeme na nedaleké lesní rozcestí, skoro zakopneme o nádherný exemplář slimáka popelavého (*Limax cinerioniger*). Skupinka chvíli postává u solného lizu, a tak obejdu několik buků lesních. Na jednom z nich je podkornatka žíhaná (*Lehmania marginata*). V lese se pracuje a naše cesty vedou dál k silnici. Přestupujeme na nedalekou zelenou turistickou trasu a prohlížím vodní stroužky. Zda v nich není něco zajímavého. Jsou asi moc kyselé, takže nic.

Kokrhel menší

Na zmokřeném rozcestí padne návrh podívat se k místu, kde sídlí šumavští ledoví mužové. Pan Pecka mizí v mokřině. Vydám se za ním. Na pěšině potkávám plzáka hnědého (*Arion fuscus*). A potom náš průvodce a tři modříny s názvy Pankrác, Servác a Bonifác. Na prostředním je cedule Rabitzerhaid. Zajímavé místo pro běsnivce. Za zády se nám růžoví nějaké velké květy. Zjistíme, že se jedná o keř pěnišníku. V trávě se objevuje občas kuklík potoční. Za chvíli pěkně pokvete. Žlutůcha orlíčkovitá to již předvádí.

Vydáváme se opět na cestu. Louka nad polní cestou je plná ostřice a sítiny. Tak musíme místy bahýnkem a vodou. Styk s provlhlou půdou je důvěrný. A jsou zde potočnatky toulavé (*Peregriana peregra*). Blízko cesty je několik rostlin pastarčeku potočního.

V Černé Ladě se koukám po výskytu zmije obecné. Dnes není. Zato cesta je lemována barevnými kvítky violky rolní, silenky dvoudomé a vpletené kokošky pastuší tobolky. Ve složené hromadě zeminy se fialoví zemědým lékařský. Má menší kvítky než u nás.

Volná krajina za obcí je zaslíbena kouzlu světla, stínů a barev. Do luk se vloudila žluť kokrhele menšího. Je ho zde spousta. Přibyl též pryskyřník a zvonečník černý.

V lese si oči od žluté odpočinou. Je vystřídána zelenou ostřicí. Třeba ostřicí obecnou. Občas vykouknou modré květy zběhovce nebo se objeví bílé kvítky ptačince hajního a jemná přeslička lesní. Devětsil již odkvetl, zůstal jen suchý stvol a velké listy. Při prohlížení zavodněného příkopu se všimnu velkého lovčíka vodního. Když se přiblížím více k němu, zmizí pod hladinou. Přítomné bruslařky k tomu nic neřeknou. O kousek dál se snaží na vodě pobíhající slíďák ulovit drobnou mušku. Měla štěstí.

Když vyjdeme z lesa, rozprostírají je před námi rozlehlá Pravětínská Lada. V rozkvetlé louce se tyčí mnoho rostlinek prstnatce májového. Skoro zakopnu o trs všivce. Jenže cílem není botanika, ale zaniklá obec stejného názvu. Ta zmizela v dechu času a zůstaly jen osamělé křížky v malých hájcích. Okolo jednoho z křížků s rokem 1899 je porost pámelníku a hojně listové hrabanky. Než skupinka posvačí, probírám se listím. Pomníčku minulosti asi nevaším. Pod ruce mně přistrčí slimáčka lesního (*Deroceras cf. praecox*), vlahovku narudlou (*Perforatella incarnata*) a pod kůrou spadlé větve

Kozlíček skvrnitý

naleznu brouka kozlíčka skvrnitého (*Leipus nebulosus*). U dalšího křížku v hájku mě čeká nález vřetenatě řasnatky lesní (*Macrogastra plicatula*) a další brouk s dlouhými tykadly. Tento klame. Dal by se zařadit mezi brouky tesaříkovité. Však jeho zařazení dalo práci. Jedná se o větevníčka bělavého (*Platystomos albinus*).

Skupina, které jsem se opět vzdálil, se zastaví u památného tisu červeného. Jedná se o dva kmeny a stáří si netroufnu odhadnout. Nedaleko něj se tyčovitě vyskytuje několik podivných stromů. Borka

Větevničec bělavý

je pokryta lišejníky a mechy, místy otřená časem a zvířaty. Listy se líně pohybují na delších řapících a p. Skalický říká, je z nich cítit aroma. Tipuji topol. Později se podle moudrých knih potvrdí pravděpodobnost topolu balzámového (*Populus cf. balsamifera*). Děti mezitím našly v trávě zelenou maloočku smaragdovou. Trpělivost s nimi nemá a pavouk rychle mizí mezi stébly.

Jde se dál. K silnici a Teplé Vltavě. Ochladím se trochu dotekem vody a lehnu si do trávy. Na obloze plují velcí beránci. To by bylo lenošení. Jenže nás čeká ještě cesta zpět. Kousek po silnici okolo nivy Teplé Vltavy k PP Pravětínská Lada. Zde si bobr evropský postavil svou hráz a v nadržené vodě se občas objeví hejňko malých rybek se zlatavým okružím očí a skvrnitým tělem. Jsou daleko a my blízko břehu. Takže z určení druhu nic nebude.

Když vstoupíme do lesa, mizíme po chvíli ze zpevněné plochy do bláta lesní cesty. Chuť si můžeme zpestřit lístky řeřišnice hořké. Opět potkáme slimáčka lesního. Kousek, jihovýchodně od vrcholu Liščí hory, se vynoříme na lesní silničky. Okolo nás přeběhne stádo jelenů a na cestě leží přejetá užovka obojková.

Jakou měla smůlu v místech, kde by ji teoreticky nemělo nic ohrozit. Občas se ozývá, když jdeme cestou necestou, červenka obecná. Alenka si všimne velkého střevlíka fialového. Kousek dál je v kolejkách po lesní technice asi 6 jedinců čolka horského. Jeden z nich si pochutnává na žížale. Což děti různě komentují.

Dál už mírně improvizujeme a pouštíme se skrze divý les. Když se dostaneme na lesní cestu, k jejímu lemování přibyla bažanka vytrvalá. U jednoho rozcestí lesní cesty odchlípnu kus kůry na položeném smrkovém kmeni a ven vyběhne samička slídáka dřevomilného (*Acantholycosa lignaria*). Její pestré tělo pěkně kontrastuje s kokonem přichyceným na zadečku. Když si chci trochu přistínit polední slunce, ztratí trpělivost a hbitě zmizí v jiné štěrbině stromu. Nevadí, jsem rád, že jsem měl možnost ji vidět. Krátká radost a štěstí z utajené krásy.

Na chvíli se zastavíme nad nálezem kovaříka šedého. Nedaleko od hájovny, u záchranného bodu PT 005, najdeme v zavodněných kolejkách spoustu větších pulců skokana hnědého. Žijí zde i dva čolci horští. Občas se zastavíme a díváme se na masiv Basumského hřebenu. Vzpomeneme si i na jeho návštěvu, postávání na skalnatém výhozu Srní hlavy. Je už to dávno.

Nyní nás čeká kousek cesty ke Kubově Huti. Na lesní cestě valí chrobák lesní velký, neurčitelný bobek. Jen pár z nás si toho všimne. Zažíváme kontrast hluku a ruchu silniční dopravy s tichem lesa a spěcháme jako ten brouk. Naštěstí následující styk se silnicí není dlouhý a je konec.

Když se vracíme autobusem domů, nad Strakonice odcházejí těžká mračna. Zanechala v nich nadílku ledových krup o velikosti cizrny. Spáry mezi dlažebními kostkami mají vysekané drobné

Slídák dřevomilný

rostlinky a mech. Za čas si to mocná příroda zase vrátí tam, kde to bylo. Přemýšlím, co na to ledové nadělení říkal náš známý zajíc...

Ve Strakoncích, 19. května 2024